

COMMISSIE MILIEUHYGIËNE LUCHTVAARTTERREIN ROTTERDAM

CMLR 23/08

Verslag vergadering d.d. 3 juli 2008

Aan-/afwezig

Voorzitter	dhr. E. van Heijningen
Secretaris	mw. N. Ramadhin
Gemeente Rotterdam (adviseur)	mw. B. Dumay
Bewoners Rotterdam	vacature
Plv. bewoners Rotterdam	mw. I. Deurloo-de Hoog
Deelgemeente Schiebroek-Hillegersberg	verhinderd
Bewoners Hillgersberg Schiebroek	vacature
Deelgemeente Overschie	dhr. J. van der Have
Gemeente Schiedam	verhinderd
Gemeente Schiedam (plv. lid)	verhinderd
Bewoners Schiedam	dhr. J. van Gestel
Bewoners Schiedam (plv. lid)	dhr. F. Klijzen
Gemeente Lansingerland	dhr. N. Boedhoe
Gemeente Lansingerland (plv. lid)	verhinderd
Bewoners Lansingerland	mw. C. Kersting-v.d. Velde
VROM-Inspectie	verhinderd
Luchtverkeersleiding Nederland	verhinderd
MinVenW/DG Luchtvaart en Maritieme zaken	dhr. F. Timmermans
Rotterdam Airport BV	dhr. G. Mulder
	dhr. S. Van der Kleij
Kleine Luchtvaart	dhr. A. Boon
KLM Cityhopper (grote luchtvaart)	verhinderd
Milieu Federatie Zuid-Holland	verhinderd
DCMR adviseur	verhinderd
DCMR adviseur	dhr. R. Kuijper

1. Opening en mededelingen:

De voorzitter opent de vergadering om 10.00 uur en heet iedereen van harte welkom.

Bericht van verhindering is ontvangen van de dames Verkoelen (Milieu Federatie Zuid-Holland), De Vreeze (Vrom-Inspectie) en Bekedam (deelgemeente Schiebroek-Hillegersberg) en de heren Haan, Ruseler (gemeente Schiedam), Algra (DCMR), Ordelman (KLM Cityhopper), Van der Hulle (Lansingerland) en Den Haan (Luchtverkeersleiding Nederland).

Dhr. Van Gestel deelt mee dat hij bij deze vergadering ook namens de heren Haan en Ruseler zal spreken.

Voorts heeft op de publieke tribune de heer Teunisse van BTV (Bewonersgroep Tegen Vliegtuigoverlast) plaatsgenomen.

Op verzoek van **dhr. Van der Have**, omdat hij de vergadering eerder verlaat wegens vergadering elders, wordt het agendapunt 10 als eerste behandeld.

Overige mededelingen:

Overlijden Peter Nederveen:

De voorzitter: "Ondanks dat de gezondheidstoestand van Peter Nederveen langzaam maar zeker vooruitgang bereikte ons op 21 mei jl. het droevige bericht dat hij onverwachts is overleden. We zijn zeer geschokt door zijn overlijden. Peter was heel lang lid van de commissie 28 namens

de bewoners van Rotterdam. Zijn constructieve en positieve inbreng in de vergaderingen werd zeer gewaardeerd. Namens de commissie heb ik in een brief aan zijn dierbaren veel kracht toegewenst bij het verwerken en dragen van dit zware verlies en de secretaris heeft een bloemstuk bij de crematie laten bezorgen".

Voorts waren de secretaris en drie leden aanwezig bij de crematie.

Tijdens de vergadering werd voor Peter 2 minuten stilte in acht genomen waarna ter nagedachtenis door mw. Deurloo een betoog werd gehouden over Peter zijn relatie met de luchthaven en zijn langdurige lidmaatschap van de commissie 28.

Haar betoog is als bijlage bij het verslag opgenomen.

Ledenlijst 2008:

Met inachtneming van kleine correcties wordt de ledenlijst voor kennisgeving aangenomen.

Alle e-mailadressen van de leden worden aan de lijst toegevoegd.

Beleidsplan Regionale Luchtvaart:

De secretaris: De provincie Zuid-Holland werkt aan een beleid op het gebied van Luchtvaart. Dit beleid is nodig omdat de provincie mogelijk bevoegd gezag zal worden voor Rotterdam Airport. Het Ontwerp Beleidsplan Regionale Luchtvaart van de provincie Zuid-Holland is hiervoor opgesteld. De commissie is ook uitgenodigd om schriftelijk te reageren op het beleidsplan. De concept-notitie wordt doorgenomen. Na verwerking van het commentaar wordt de notitie op vrijdag 4 juli 2008 bij de provincie ingediend.

De verdere procedures voor het vaststellen van het beleidsplan ziet er als volgt uit:

Nadat alle reacties door de provincie zijn ontvangen -en zo nodig- beantwoord zullen de gedeputeerde staten (gs) van Zuid-Holland in het najaar het definitieve ontwerp beleidsplan vaststellen. De ingediende reacties kunnen voor gs aanleiding zijn tot wijziging van het ontwerp beleidsplan.

De voorzitter meldt dat de gemeente Rotterdam uitstel heeft gevraagd voor het indienen van haar reactie op het beleidsplan. Wordt vervolgd.

Opvolger Peter Nederveen in commissie en agendacommissie:

De brief van gemeente Rotterdam van 5 juni 2008 inzake vertegenwoordiging in de commissie namens de bewoners uit de gemeente Rotterdam wordt doorgenomen.

Conform de geldende richtlijnen is Nederveen destijds voorgedragen door de gemeente Rotterdam. Als plaatsvervangend lid voor de bewoners Rotterdam is destijds mevrouw Deurloo eveneens door de gemeente voorgedragen. Mevrouw Deurloo heeft desgevraagd aangegeven als eerste woordvoerder namens de burgers van de gemeente Rotterdam te willen optreden en daarmee het lidmaatschap van de CMLR op zich te nemen.

Verder geeft de gemeente Rotterdam aan dat zij samen met mevrouw Deurloo op zoek zal gaan naar een geschikte kandidaat om de huidige positie van mevrouw Deurloo als plaatsvervangend lid over te nemen. De vergadering wordt hierover zo spoedig mogelijk geïnformeerd.

Dhr. Mulder merkt op dat de gemeente Rotterdam niet de moeite heeft genomen om alle burgers in de gelegenheid te stellen om zijn of haar belangstelling te uiten voor een lidmaatschap in de commissie. Het zou de voorkeur van Rotterdam Airport hebben om de verkiezing van bewonersvertegenwoordiging zo transparant mogelijk te doen zijn. Bijvoorbeeld via een advertentie in een huis aan huisblad of door stemming in wijkraden. Wellicht is het ook verstandig om een termijn aan een benoeming te koppelen waarna opnieuw wordt gekeken wie de beste vertegenwoordiger is.

Tenslotte voegt hij hieraan toe dat dit commentaar volledig los staat van de persoon Mevrouw Deurloo.

Mw. Dumay geeft aan dat ze met de gemeente zal bespreken op welke manier burgers benaderd zullen worden.

De voorzitter deelt mee dat het voor de time being nu niet zoveel uitmaakt op welke manier de gemeente Rotterdam deze vacature opvult. In de toekomst zal voor de nieuwe commissie een gewenst profiel voor een bewonersvertegenwoordiger worden opgesteld.

Lid agendacommissie:

Dhr. Van Gestel stelt zich beschikbaar als lid van de agendacommissie namens de bewoners van de gemeente Schiedam. **De vergadering** stemt hiermee in.

Jaarverslag geluidsklachten 2007:

De secretaris deelt mee dat het jaarverslag, in verband met vakantie van de heer Algra, in de vergadering van september wordt besproken.

Meerwerk werkzaamheden inzake opdracht Awareness:

Op 8 maart en 27 april 2007 heeft CMLR aan bureau Awareness een opdracht verleend voor het uitvoeren van fase 1 en 2 conform hun offerte. Op verzoek van de CMLR heeft Awareness meer werkzaamheden verricht dan in de offerte is aangegeven. Er is een extra rapport opgesteld, te weten een analyse van het klachtenpatroon en er is een eindrapport, dat driemaal is aangepast, opgesteld. De extra kosten bedragen € 23.000,-, exclusief BTW.

De vergadering gaat akkoord met het voldoen van de extra kosten. Dit bedrag wordt zo spoedig mogelijk betaald.

Mw. Kersting verzoekt voor de volgende vergadering het agendapunt '**Geef Rotterdam Airport Vleugels**' te behandelen.

10. Opdracht Awareness inzake voorbereiding o.a. die nieuwe stijl en belevingsonderzoek fase 3.

De notitie van **dhr. Van Gestel** (die per mail is verspreid) over "Rotterdam Airport een nieuwe belevenis voorstel fase 3" wordt doorgenomen.

Het te bereiken doel voor de derde fase is tweeledig:

1. een goed functionerende, gezaghebbende commissie die adviezen geeft die er toe doen;
2. een nieuwe belevenis van de luchthaven, waardoor de ervaren hinder zal afnemen.

Een zelfde notitie "fase 3 vervolgttraject" is ook door de agendacommissie voorbereid.

In 2007 is door de CMLR aan de adviesbureaus Awareness en Adecs-Airinfra opdracht verstrekt om een onderzoek uit te voeren dat moet leiden tot:

1. Een advies over samenstelling en werkwijze van de nieuwe commissie (CRO) resulterend in een gespreksagenda gericht op
 - a. verbeteren van leefomgevingskwaliteit
 - b. verbeteren communicatie
 - c. verbreding van het aandachtsgebied (niet alleen milieuonderwerpen)
2. Een kwalitatief belevingsonderzoek.

Het onderzoek is gefaseerd van opzet. Fase 1 en 2 zijn inmiddels afgerond.

In fase 1 zijn er onderzoeken verricht met als doel: inzicht verkrijgen in de situatie, problemen en mogelijke oplossingen. Fase 2 is afgerond met een aantal conclusies en aanbevelingen en fase 3 is de uitwerking van de aanbevelingen.

In de vergadering van 27 maart jl. is het rapport van fase 1 en 2 vastgesteld. Het rapport bevat diverse aanbevelingen die zowel aan de commissie als aan de luchthaven zijn gericht. In de genoemde vergadering is afgesproken dat de agendacommissie een voorstel zal uitwerken aan de hand van de uitgebrachte aanbevelingen van fase 1 en 2.

De notities van **Van Gestel** en de **agendacommissie** worden inhoudelijk doorgenomen.

Geconstateerd wordt dat de notitie van de agendacommissie in grote lijnen overeenkomt met de notitie van Van Gestel. Alleen het punt gezamenlijke visie op de toekomst ontbreekt in de notitie van de agendacommissie. Als deze visie als uitgangspunt wordt genomen bij de ontwikkeling van Rotterdam Airport moeten alle partijen van te voren aangeven bereid te zijn dit proces te willen ondersteunen. Zo ver zijn we nog lang niet.

Daarom wordt dit punt geschrapd van de notitie van **Van Gestel**.

Ten aanzien van punt 2 "Hinderbeperkende maatregelen" van de notitie van **Van Gestel** wordt het volgende meegedeeld.

In het kader van de Aanwijzingsprocedure voor een nieuw Aanwijzingsbesluit Rotterdam Airport heeft er vorig jaar een draagvlak onderzoek, onder leiding van de voorzitter, plaatsgevonden. Dit onderzoek resulteerde in een advies "Verkenning draagvlak aanwijzingsbesluit Rotterdam Airport", dat aan de minister van Verkeer en Waterstaat is aangeboden. Een van de aanbevelingen was om onderzoek te doen 'naar de wensen en mogelijkheden van het treffen van andere maatregelen', 'bijvoorbeeld Geluid van andere

overlastbronnen verminderen. Als voorbeeld wordt genoemd het terugdringen van geluidsoverlast veroorzaakt door een (snel)weg. In vervolg op dat advies hebben de gemeenten Rotterdam, Lansingerland, Schiedam, de ministeries van VenW en VROM, Rotterdam Airport en de provincie Zuid-Holland de voorgestelde maatregelen verder uitgewerkt. Dit 'Vervolgadvies draagvlak aanwijzingsprocedure Rotterdam Airport' zal binnenkort naar de minister van Verkeer en Waterstaat worden gestuurd. Dit zijn voornamelijk hinderbeperkende maatregelen.

Een ander punt dat thans uitgezocht wordt is het 'intensiveren van communicatie met omwonenden'. Hiervoor is na een workshop een rapport (nog in conceptvorm) opgesteld met een communicatiestrategie van de provincie Zuid-Holland. In dit rapport is een analyse gemaakt van de belangen en de rollen van betrokkenen en de communicatie tot nu toe en er wordt een communicatiestrategie voorgesteld. Dit zal - voor zover reeds beschikbaar en uitgewerkt op dat moment- eveneens worden aangeboden aan de minister en mogelijk ook aan commissie 28.

De voorzitter deelt dat hij in dit kader én als voorzitter van de commissie 28 én als gedeputeerde luchtvaart binnenkort de minister moet adviseren over het "vervolgadvies draagvlak aanwijzingsprocedure" die overlast voor de omgeving kan verminderen. Fase 3 "opdracht Awareness, Rotterdam Airport, een nieuwe belevenis" is ook een onderdeel in dit kader van het integrale advies aan de minister.

Daarom stelt hij voor fase 3, mede omdat het een logisch onderdeel is van de lopende opdracht aan Awareness, door dit bureau te laten uitvoeren, waarna hij de minister in september a.s. een totaalpakket kan aanbieden.

Hij vindt het een goede zaak de maatregelen die inmiddels zijn onderzocht zoveel mogelijk te laten betrekken in de werkzaamheden van Awareness, zodat dubbel werk wordt voorkomen. Zodra de rapporten beschikbaar zijn, zal Awareness een exemplaar ontvangen.

De voorzitter stelt voor om een inventarisatieronde te houden waarin iedereen op zijn voorstel kan reageren.

Dhr. Van der Kleij stelt voor om een second opinion te laten uitvoeren door een ander bureau.

Dhr. Kuijper stelt voor om aan de slag te gaan met de nieuwe website zoals het in de notitie van de agenda zie wordt voorgesteld.

Dhr. Boedhoe deelt mee gezien de voorkennis van Awareness en mede gezien het feit dat het een onderdeel is van de lopende opdracht, het onverstandig is om een deelopdracht door een ander bureau te laten uitvoeren. Alhoewel hij het wel een fors bedrag vindt.

De overige leden kunnen zich vinden in het voorstel van de voorzitter.

Tenslotte concludeert **de voorzitter** met inachtneming van de reacties van de leden om fase 3 door bureau Awareness te laten uitvoeren en hiermee de opdracht af te ronden. Daarbij spreekt hij het vertrouwen uit dat de agendacommissie dit goed zal begeleiden.

Aan **de agendacommissie** wordt dan ook verzocht om de opdracht zodanig te formuleren dat het geoffreerde bedrag het maximale totaalbedrag is.

In september worden de resultaten in een conceptrapportage aan de commissie gepresenteerd.

2. **Vaststelling agenda.**

De concept-agenda wordt vastgesteld.

3. **Verslag van de vergadering van 27 maart 2008:**

1. Naar aanleiding van het verslag: **De secretaris** deelt mee dat het op pagina 2 punt 3 gesignaleerd probleem "waarom de grote vliegtuigen die starten van baan 24 ogenschijnlijk een grotere bocht naar rechts namen dan vroeger" is opgelost: Transavia heeft fouten ontdekt in de software van de vliegcomputers en heeft de fouten inmiddels hersteld en de software aangepast.

2. **Dhr. Boedhoe** vraagt of de DCMR inmiddels met de klager uit Bergschenhoek in gesprek is geweest.

Dhr. Kuijper: Met de frequente klagers in het algemeen is in het verleden gesproken om te vernemen wat hun motivaties zijn om zo frequent een klacht in te dienen.

Gebleken is dat deze mensen heel bewust zoveel klagen om hiermee een nadrukkelijk signaal af te geven dat de overlast van vliegtuigen voor hen te groot is. Met de klager in kwestie is contact geweest vanuit de DCMR en vanuit Rotterdam Airport.

De commissie 28 vergadering heeft ze ook een keer bijgewoond. Het standpunt van de frequente klagers is helder en wordt gerespecteerd. De klachten worden daarom gewoon aangenomen en geregistreerd.

Om inzichtelijk te maken hoe de klachten van de frequente klagers zich verhouden tot die van de niet frequente klagers heeft de commissie besloten dit in de rapportages te onderscheiden.

4. **Actielijst van de vergadering van 3 juli 2008.** Met enige aanvullingen wordt de lijst voor kennisgeving aangenomen.
5. **Lijst van ingekomen en uitgaande stukken**
De lijst van ingekomen en uitgaande stukken wordt doorgenomen.
Aan de lijst wordt de brief van 5 juni 2008 van de gemeente Rotterdam over vertegenwoordiging namens de bewoners uit de gemeente Rotterdam in de CMLR toegevoegd.
6. **Beleidsontwikkeling Luchtvaart**
MER-procedure i.v.m. reparatie Ke-geluidszone RA:
Dhr. Timmermans: Op grond van het herziene MER, dat naar verwachting in juli 2008 zal worden aangeboden, zullen de beide ministeries het ontwerpbesluit vaststellen. Conform de aanwijzingsprocedure zal het ontwerpbesluit en het bijbehorende MER ter visie worden gelegd.
Dhr. Klijzen merkt op dat als een en ander voor 1 november niet lukt, er weer een nieuw gebruiksjaar ingaat zonder nieuw aanwijzingsbesluit. **Dhr. Van de Kleij** reageert hierop dat het afstemmen van het in te dienen gebruiksplan 2009 op een nieuw aanwijzingsbesluit sowieso niet gaat lukken, omdat het nieuwe gebruiksplan acht weken voor het nieuwe gebruiksjaar moet worden ingediend, in september dus. Tot het moment van het vaststellen van het definitieve aanwijzingsbesluit is er een interim beleidskader vastgesteld.
RBML (wetgeving decentralisatie traject):
Geen nieuwe ontwikkelingen.

De ontwikkelingen inzake regeringsvluchten, RBML, Gebruiksplan en het voorontwerp aanwijzing worden gevolgd.

7. **Klachtenrapportage Geluid eerste kwartaal 2008**
De klachtenrapportage eerste kwartaal wordt doorgenomen en vastgesteld.
Er zijn dit kwartaal totaal 1330 geluidsklachten over Rotterdam Airport bij de DCMR ingediend. Dit is een stijging van 3% in vergelijking met het eerste kwartaal van vorig jaar. Er zijn dit kwartaal 7 frequente klagers geweest die totaal 868 klachten hebben ingediend. Als het kwartaal gepresenteerd wordt zonder frequente klagers dan blijven er 462 klachten over.
Dhr. Kuijper deelt mee dat op 19 en 20 juli 2008 de Red Bull Air Race plaatsvindt in Rotterdam. Deelnemers aan de race zullen vanaf Rotterdam Airport starten en daar ook weer landen. Naast de deelnemende vliegtuigen aan de race zullen ook historische en andere bijzondere vliegtuigen vluchten boven de stad uitvoeren.
De voorzitter stelt voor dat dit evenement goed gecommuniceerd wordt met de burgers. Op de site van commissie-28, DCMR en Rotterdam Airport zal een bericht hierover geplaatst worden.

De geluidsjaarrapportage 2007 wordt voor de volgende vergadering geagendeerd.

8. **Jaarstukken 2007**
De jaarstukken worden doorgenomen en vastgesteld. De stukken worden zo snel mogelijk

ingediend bij het ministerie.

Dhr. Van Gestel: De jaarstukken zijn kort, krachtig en duidelijk.

9. Presentatie Steven van der Kleij "Slots bij RA" hoe werkt een en ander ten aanzien van slots bij Rotterdam Airport.

Dhr. Van der Kleij geeft een boeiende presentatie over "slots" .

De grootte van de geluidszone is gebaseerd op een bepaald aantal vliegtuigbewegingen. Omdat het aanbod van vluchten groter is dan wat de geluidszone aankan, moet RA ondanks het vrije luchtverkeer vluchten weigeren. Daarom is RA sinds 2004 aangewezen als 'slotgecoördineerde luchthaven'. In Nederland geeft een door de overheid ingesteld onafhankelijk orgaan de 'slots' uit: de Stichting Airport Coordination Netherlands (SACN). De SACN doet dit ook voor de luchthavens Schiphol en Eindhoven.

De SACN geeft de slots die de luchthaven beschikbaar stelt uit op basis van Europese regels. Twee keer per jaar (voor het zomer- en winterseizoen) geven de luchtvaartmaatschappijen bij de SACN aan hoeveel slots ze willen hebben. Vervolgens vindt een internationale slotconferentie plaats, waarbij wordt onderhandeld of schema's worden bijgesteld.

Tenslotte geeft de SACN de slots uit.

Na de beantwoording van vragen sluit **de voorzitter** dit punt met dank aan **dhr. Van der Kleij**.

10. Rondvraag/Sluiting

De voorzitter sluit de vergadering om 12.00 uur. Hij bedankt de aanwezigen voor hun constructieve bijdrage.

TOESPRAAK MEVROUW DEULOO

Peter

Graag wil ik enkele woorden spreken ter nagedachtenis aan Peter Nederveen.

Peter die is er niet meer, er is een grote kleine man van ons heen gegaan. Een bewoner met heel veel kennis van Zaken, hij wist waar hij over sprak. Een geluidsdeskundige die altijd met berekeningen kwam waar niet iedereen raad mee wist of blij mee was. Voor mij en zeker ook voor de Commissie is dit een groot verlies hij is de derde in de rij Ernst Zwarte, Joyce Bosman en nu Peter Nederveen die allen begrip hadden voor de Bewoners rond om het vliegveld. Ze wilden het leefbaar houden zowel voor het

vliegveld als voor de omwonende. Onrecht daar kon hij slecht tegen daarom was hij misschien wel eens te fel. Peter heb ik leren kennen zo' n 25 jaar geleden, toen was hij nog een fel tegenstander van het I.P.N.R en ook van Zestienhoven. Wij hebben met elkaar en velen met ons heel veel akties ondernomen om het I.P.N.R. tegen te houden. En het is ons gelukt. Het zou voor de omgeving te groot zijn geweest. Schiedam, Bergschenhoek, Berkel en Roodenrijs, Delft, Overschie enz.daar zou niet meer te leven zijn geweest. Er zullen ook andere meningen over zijn maar wij hadden deze.

Wij hebben ook nog voorstellen gedaan bij de Gemeente Rotterdam, Provincie en de Overheid om het Vliegveld te verplaatsen naar de Maasvlakte waar het had kunnen groeien. Jammer dat het niet door is gegaan, dan hadden we nu niet de Geluidsoverlast problemen gehad.Waar Peter met hart en ziel mee bezig was om dit voor de bewoners leefbaar te houden. Voor de bewoners was hij een begrip. Peter kon nu leven met een Zakenluchthaven, maar kon niet hebben dat ze de Geluidscontour groter wilden maken , zijn motto was samen leven samen werken, het is hier te klein om te groeien in dit dicht bevolkte gebied.

Zijn crematie was druk bezocht, waaronder veel bewoners, instellingen de politiek en zelfs onze oude secretaris en er waren ook enkele commissie leden aanwezig. Persoonlijk had ik verwacht en achteraf meerdere met mij, dat er namens de Commissie een woord gesproken had moeten worden, Hij was tenslotte al erg lang lid,
Dank dat u mij de gelegenheid hebt gegeven dit te vertellen.